

תכנית אסטרטגית לאיכות הסביבה - גליל

תחתון הרציונל

- הרשות המקומית אחראית מתוקף חוק לתחומי איכות הסביבה, טיפול בפסולת, טיפול במים וביוב, שמירה על הניקיון, מניעת מפגעים **ושמירה על השטחים הפתוחים שבתחומה.**
- הרשות **רשאית לפעול במסגרת חוקי עזר** מעבר לדרישות החוק ובכך להיטיב עם תושביה ולהעניק להם איכות חיים טובה יותר.
- השקעה בקיימות **מוסיפה** גם לתחושת השייכות והקהילתיות של התושבים ואף יכולה להביא למניעה **של תחלואה של הציבור במקרים כגון – כלבת, לישמניה, קדחת הנילוס המערבי ועוד.**

▪ מתוך: קיימת וסביבה ככלי פיתוח בשלטון המקומי, מדריך יישומי לרשויות המקומית, משרד הפנים - ד"ר מיכל צרפתי ורינת שפרן דצמבר 2018

תכנית אסטרטגית לאיכות הסביבה מועצה

מטרה: גיבוש חזון למועצה בתחום הסביבתי. התוויה של קווים
מנחים בתחום של איכות אוויר, מים וקרקע לטובת **איכות החיים**
של תושבי המועצה כיום ולטווח הרחוק.

תכנית אסטרטגית לאיכות הסביבה

מועצה

אופן הפעולה:

- פגישות עם אנשי קיימות וסביבה ברשויות שכנות
- קריאה של חומרים בתחום בדגש על הרשויות המקומיות
- מפגשים עם מומחים בתחום
- מפגשי סנכרון עם מחלקות המועצה בממשקים לאיכות סביבה
- הצגת הקונספט להנהלת המועצה
- הצגה ואישור תכנית ארוכת טווח למליאת המועצה לגבי קיימות ופיתוח בר קיימא וכן דרכים פרקטיות למימוש התכנית.

פרוט פגישות **שנערכו** לצורך גיבוש הדרך (חלקי)

- פגישות פנימיות צוות אסטרטגי איכות סביבה
- גלעד אוסטרובסקי – תושב בית קשת, ראש מח' קיימות במועצה האזורית משגב
- אוריאל בן חיים – ראש תחום חקלאות, קיימות וסביבה במרכז המועצות האזורית
- הגר ראובני – מנהלת תחום סביבה במועצה האזורית מגידו
- דלית גסול – מומחית לנושא תיירות בת קיימא
- **מועצות אזוריות – עמק יזרעאל, גולן**
- **ביקור באשכול בית הכרם**
- **סיור מפגעי איכות סביבה במועצת גליל תחתון**
- **מפגשים עם – נורמן אונות סבורה, מושד להנות בסבורה, מושד בחלצות, ונובנות**

קיימות במועצה וממשק בין מחלקות

• על מנת לקדם נושאי קיימות במועצה נדרש שיתוף פעולה בין המחלקות השונות. לדוגמא: הכנסת סעיפים של איכות סביבה לרישוי עסקים, בחינה של עסקים שרוצים להכנס לאזור התעשייה קדמת גליל וכדורי, חוקי עזר לאכיפת נושאי סביבה במועצה, מעקב אחר בקשות להיתרי בניה במועצה כגון תחנות תדלוק, תחנות לגז טבעי, מיזמי אנרגיה, היתרי בניה למבנים חקלאיים, הכנסת סעיפים של בניה ירוקה במכרזי המועצה ועוד.

• מועצה ירוקה – קידום נושאי סביבה וקיימות בתוך המועצה כדי לשמש דוגמא לאזור כולו

תכנית אסטרטגית – נושאי ליבה

- תכנית אב לשטחים פתוחים
- קהילות וחינוך בתחום איכות סביבה
- טיפול בפסולת לסוגיה השונים
- טיפוח החזות והקיימות
- טיפול בנושאי בעלי החיים ובריאות הציבור – חיות מחמד ובר
- חקלאות משולבת - שמירה מיטבית על הסביבה באזור חקלאי
- תיירות בת קיימא

תכנית אב לשטחים פתוחים

השטחים הפתוחים במרחב המועצה האזורית הגליל התחתון הנם נכס לשימור וטיפוח לרווחת תושבי המועצה, אזרחי ישראל ולמען הדורות הבאים.

המועצה תפעל להגנה על השטחים הפתוחים תוך שמירה על איזון בין פיתוח ושימור החקלאות, הטבע, המורשת והנוף הפתוח הייחודיים לגליל התחתון.

השטחים הפתוחים מהווים משאב לפעילות החקלאית והמועצה תפעל לחיזוק ושימור הצביון הכפרי של הגליל התחתון תוך קידום ופיתוח חקלאות בת קיימא.

המועצה רואה בשטחים הפתוחים משענת לפיתוח תיירות ערכי טבע ונוף לתושביה ולציבור הרחב.

ניהול השטחים הפתוחים ייעשה בתפיסה המחברת אדם-אדמה, הכוללת מעורבות ציבורית של הקהילות בגליל התחתון, חינוך לערכי טבע ומורשת, כבוד לסביבה וקיימות.

ניהול שטחים פתוחים

- תכנית אב לשטחים פתוחים תאושר במליאה כאבן דרך להתנהלות המועצה בנושאים אלה.

- כל מיזם חדש במועצה – אנרגיה, פיתוח או בינוי ייבחן לאור התכנית על ידי מנהלת שטחים פתוחים. רק לאחר בחינת התאמה ושינויים בהתאם לעקרונות תכנית האב ימשיך תהליך האישורים במסגרת הגופים המקצועיים במועצה.

- התכנית האסטרטגית לאיכות סביבה תהיה בממשק מלא לתכנית המאושרת של שטחים פתוחים.

קהילות וחינוך

- חיבור ישובים קהילתיים למרחב החקלאי
- קורסים לקהילה – לדוגמא חוג שנתי שכולל הרצאות וסיורים לקידום נושאי קיימות בקהילה
- פרויקטים אזוריים
- חינוך – שומרי הנחל
- הקמת מערך מתנדבים – סיירת ירוקה, אימוץ אתרים
- הקמה של מועצה ירוקה – נוער וחלק ממערך העבודה באשכול כנרת והעמקים
- פארק לימודי חינוכי במרכז כדורי – מודל חווה ואדם **באזור מודיעין**

קהילות וחינוך - טיפוח חזות יישובים

- שיטת הטיפול בגזם בישובים

- מרכזי הפרדת פסולת ומסתורי פחים

- גינון אקולוגי – גינון שמתחשב בסביבה, הפחתה של שימוש בחומרי הדברה,

- שתילת צמחים מקומיים וחסכוניים במים

- תחרות מועצה נקיה

- גינות קהילתיות – קידום הקמת גינות בישובים השונים

- העצמת הטיפול בחיות מחמד בשיתוף עם וטרינרית המועצה – טיפול בצואת כלבים

- ברחובות, כלבים משוטטים, עיקור חתולים, גן שעשועים לכלבים.

פסולת – מגמת הפחתת פסולת להטמנה

- קידום נושא הפרדת זרמי הפסולת – פח כתום במועצה, **טיפול בפסולת אורגנית ?**
- קידום מערך איסוף פסולת אזורי דרך אשכול כנרת עמקים – הבנה איך גליל תחתון משתלב במערך האזורי
- בחינה של התייעלות בהתקשרויות עם קבלנים – עד להשתלבות במערך האזורי
- קידום חוק עזר לטיפול בפסולת עודפת – אזור התעשייה קדמת גליל ומיפוי של עסקים נוספים
- קידום איוש משרות פקח סביבתי שעוסק גם בתחום הפסולת
- טיפול בנושא המט"שים, פסולת המפטמות
- טיפול בפסולת חקלאית – מיפוי המקומות הבעייתיים ומציאת פתרונות אולי דרך האשכול

גיוס משאבים לביצוע פרויקטים

- יש לבצע במועצה דיון לגבי תעדוף פרויקטים בנושאים השונים ולחפש עבורם קולות קוראים או תב"רים לצורך מימון
- קולות קוראים המגיעים מהמשרד הגנת הסביבה ומשרד החקלאות, מפעל הפיס, רשות הטבע והגנים, רשות מקרקעי ישראל (שטחים פתוחים) ועוד
- **הקמת יחידה סביבתית - צוות קבוע לניטור, פיקוח וטיפול אויר, מים, קרקע**

ייזום ופיתוח

- חממה טכנולוגית – מרכז לחקר אקולוגיה, חקלאות מתקדמת, אנרגיות מתחדשות, רפואה
- מרכז חינוכי קהילתי של בנייה וחקלאות בת קיימא
- אזור תעשייה חכמה, מוכוון איכות חיים – מדטק, ביוטק, אגריטק, פודטק
- קידום בנייה ירוקה

נושאים לדיון

- ניהול שטחים פתוחים – כולל חיות בר
- ממשק עם מחלקות המועצה – מועצה גליל תחתון כירוקה, תכנון ובניה, רישוי עסקים, תיירות, חינוך פורמלי ובלתי פורמלי.
- איכות סביבה בישובים – חינוך סביבתי בישובים ובמוסדות החינוך, קשר עם ישובים וטיפוחם
- חקלאות משולבת (חומרים ידידותיים לסביבה, הפחתה של ריסוסים, תיאום של ריסוסים) ועידוד חקלאות בת קיימא.
- פסולת, תברואה ומיחזור – פסולת בייתית ותעשייתית, מט"שים, פסולת חקלאית
- פיקוח – פקחים, חוקי עזר
- נושאי אנרגיה – טורבינות רוח, תחנות כח, אנרגיה סולרית
- יישום בניה ירוקה
- איומים סביבתיים – מפטמות (כולל טיפול בפרש וביו גז), תחנות כח, איכות אוויר מקמינים, איכות אוויר מאזורי תעשייה
- תיירות בת קיימא
- ייזום פרויקטים סביבתיים במרחב – הדרכה וליווי פרויקטים סביבתיים
- תעשייה שאינה מזיקה לסביבה